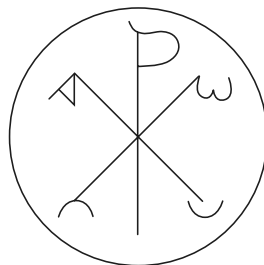

Antonin Gadal

De Triomf
van de
Universele
Gnosis

De Triomf van de Universele Gnosis

Mais, aprets sept cents ans, verdéjo lé laurier
Maar na zevenhonderd jaar zal de laurier
weer bloeien

Afbeelding band detail van 'Het Kruis van de Grootmeester van de Tempel', dat is afgebeeld op p. 50. *Afbeelding schutbladen* gebatikte zijden sjaal, waarop een witte duif met gespreide vleugels in een azuren veld: de 'Duif van de Parakleet', een geschenk van Antonin Gadal aan Catharose de Petri. *Afbeelding p. 1* Christusmonogram, gevormd door de *Chrismon-Resch* (de Griekse letters X en P, Chi en Ro, duidend op respectievelijk Christus en God de Zoon), in combinatie met de A en de Ω , die corresponderen met de \cap en de \cup , naar de woorden uit Openbaring 22: 13: 'Ik ben de Alpha en de Omega, het begin en het einde.' Het Christusmonogram wordt omvat door de cirkel der eeuwigheid.

Antonin Gadál

De Triomf
van de
Universele
Gnosis

In de Pelikaan
Amsterdam 2006

Pimander, Texts and Studies published by the Bibliotheca Philosophica Hermetica

- 1 *Christ, Plato, Hermes Trismegistus. The Dawn of Printing.* Catalogue of the Incunabula in the Bibliotheca Philosophica Hermetica, vol. I. Catalogued by M. Lane Ford (1990)
- 2 *Corpus Hermeticum.* Ingeleid, vertaald en toegelicht door R. van den Broek en G. Quispel (eerste druk 1990)
- 3 Johannes Amos Comenius. *Via lucis. De weg van het licht.* Vertaald door J.M. Schadd en R.M. Bouthoorn (1992)
- 4 *From Poimandres to Jacob Böhme: Gnosis, Hermetism and the Christian Tradition.* Edited by R. van den Broek and C. van Heertum (2000)
- 5 C. Gilly. *Adam Haslmayr. Der erste Verkünder der Manifeste der Rosenkreuzer* (1994)
- 6 *Asclepius. De volkomen openbaring van Hermes Trismegistus.* Ingeleid, vertaald en toegelicht door G. Quispel (1996)
- 7 *Rosenkreuz als europäisches Phänomen im 17. Jahrhundert.* Hgs. C. Gilly und F. Niewöhner (2001)
- 8 G. Quispel. *Valentinus de gnosticus en zijn Evangelie der Waarheid.* Red. C. van Heertum (2003)
- 9 Antonin Gadal. *De Triomf van de Universele Gnosis.* Red. M. Duivenvoorden-Ritman (eerste druk 2004, tweede druk 2006)
- 10 G. Quispel. *Het Evangelie van Thomas uit het Koptisch vertaald en toegelicht.* Red. C. van Heertum (oktober 2004, tweede druk december 2004)
- 11 *De Keulse Mani-Codex.* Vertaald, ingeleid en toegelicht door Johannes van Oort en Gilles Quispel (2005)
- 12 Antonin Gadal. *Le Triomphe de la Gnose Universelle.* Red. M. Duivenvoorden-Ritman (2006)
- 13 Antonin Gadal. *Der Triumph der Universellen Gnosis.* Red. M. Duivenvoorden-Ritman (2006)
- 14 Antonin Gadal. *El Triunfo de la Gnosis Universal.* Red. M. Duivenvoorden-Ritman (2006)

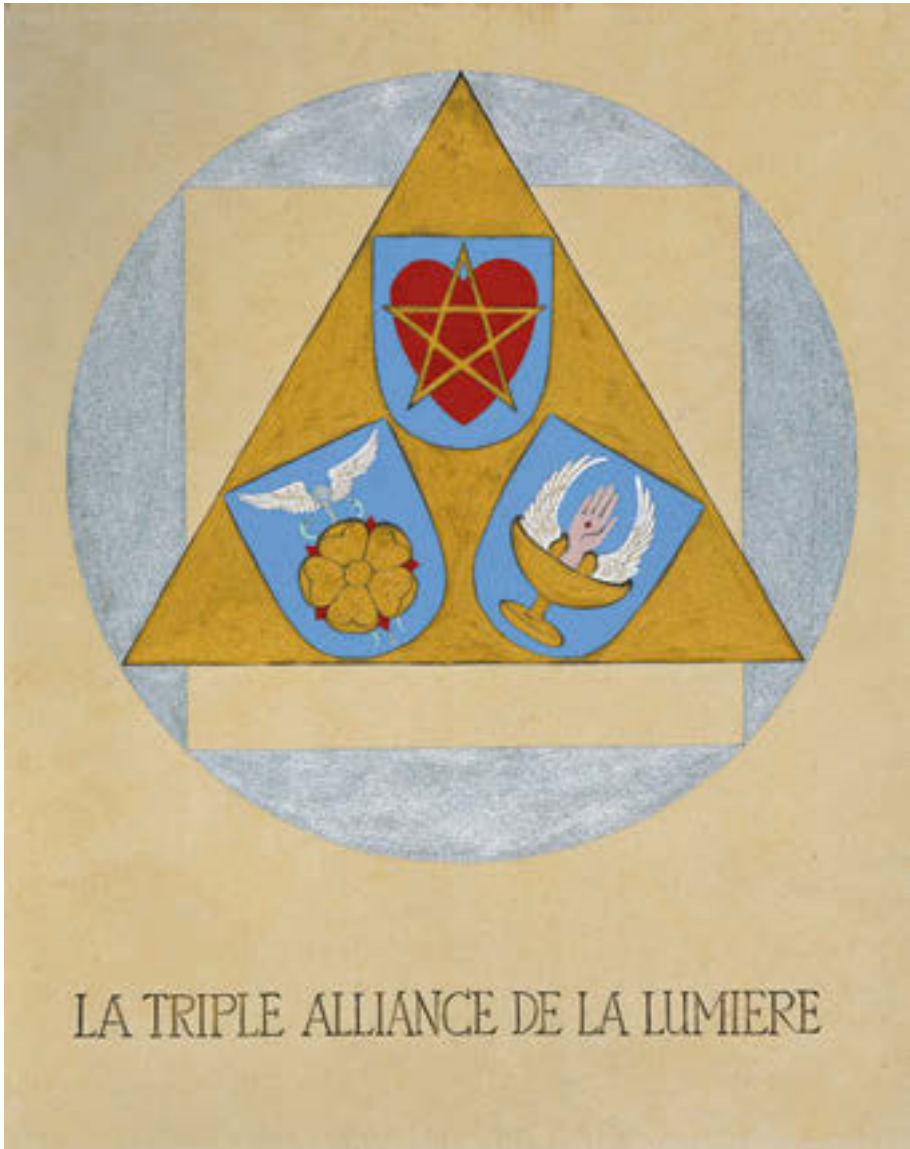
© Bibliotheca Philosophica Hermetica
Bloemgracht 31 – 35
1016 KC Amsterdam

Inhoud

Inleiding	10
DEEL I De Broederschap van Liefde	
<i>Proloog</i>	29
De Duif van de Parakleet	31
De Profetie	37
De Rozentuin van Albi	41
De Ontmoeting	43
<i>De Overdracht van de Geestelijke Erfenis</i>	49
Het Kruis van de Grootmeester	51
De Broederschap van de Heilige Graal	55
De Gouden Levensdraad	58
Twee Twijgen van de Gnosis	60
Het Koninkrijk van Liefde	64
<i>De Erfenis van de Heilige Graal</i>	71
Het Centrum van de Tempel van de Geest	72
De Patriarch der Voorgaande Broederschap	76
Het Teken van Schuld	79
De Erfenis van de Heilige Graal	83
Boetegang en Bedevaart	86
<i>Het Monument 'Galaad'</i>	89
Het Openbloeien van het Rijk van Liefde	90
Wijding van het Monument 'Galaad'	93
'Galaad', de Steenhoop der Getuigenis	95
Het Heilig Monument	101
<i>De Jonge Gnosis</i>	103
Het Proces van Gnostieke Bewustwording	104

DEEL II | Antonin Gadal, Patriarch van het Licht

<i>Sabarthez, Custos Summorum</i>	117
De Diepten der Aarde	118
De Pyreneese Thabor	124
De Oorsprong van het Pyreneese Katharisme	130
‘De Herder’ of ‘Het Lied van Joana’	134
<i>De Alpha en de Omega</i>	137
De Weg van de Heilige Graal	139
Lux lucet in Tenebris	144
De Godsdienst van de Troostende en Reinigende Geest	148
De Sleutel der Heilige Getallen	154
<i>De Hoge Kennis van het Ware Leven</i>	161
De Eenheid	162
De Oersubstantie	165
De Goddelijkheid	168
Het Kruis van Eden	170
De Ster der Wijzen	174
De Vis in de Mysteriën	177
Zeven, het Getal van de Liefde	180
<i>De Universele Gnosis</i>	187
Inwijding	188
Goed en Kwaad	199
De Geestelijke Opstanding	206
De Geest waakt over de Gnosis	218
De Heilige Geest	221
<i>Slotwoord</i>	227
Glorievolle Paden	228

'De Driebond van het Licht', 1957

Aan de Universele Gnosis

*O, Gij Broederschap van Liefde,
Gods' Gewijde Hart,
Gij wilt nu omvangen,
al wat ons benart.
Met Uw Gouden Zielestralen,
vol sereniteit,
daalt Uw stil erbarmen
eeuwig in den tijd.*

*Heel ons wezen voor U open,
't hart gericht op U,
staan wij in de Tempel,
voor het Graallicht nu.
En de Kelk met Levend Water
stort zijn Zegen uit
over elk, die dankend,
Uwe Namen uit.*

*Uit het eeuwig Moederwezen
breekt het Godskind vrij,
en in Glans van Isis,
klinkt ons Lied zo blij.
Dankt Osiris'-Isis'-Liefde
Die het Al vervult,
Die als Wondermantel
lichtend ons omhult.*

Inleiding

Joost R. Ritman

De godsdienst van de troostende en reinigende Geest, die even oud is als de smart en het kwaad, waarvan zij de wonden wil genezen, gaat terug tot de eerste dagen van de wereld. Vóór Christus, aan wie zij als de dageraad voorafging, wierp zij haar stralen over de Brahmanen van India, de magiërs van Perzië, de Essenen van Judea en bij de Grieken over Pythagoras en Plato. Na Christus, alsmede alle gnostici – Valentinus de eerste en Basilides de Alexandrijn waren grote gnostici! – vloeit zij voort uit Plato wat betreft het denken en uit Pythagoras wat betreft de wijsheid van het hart. Aldus bewaart zij in het Oosten, vanuit den Hoge, haar maagdelijke straling: een hemelse straling in een Griekse lamp. Geïnspireerd vanuit Alexandrië, onderscheidt de zuivere godsdienst van de Geest zich van het Neoplatonisme door alle mythologieën, alle tradities van Orpheus, Homerus en de Olympus te verwerpen, om zich door Johannes met Christus te verbinden! Als werkelijke Gnosis onderscheidt zij zich van de diverse gnostieke stromingen door afstand te nemen van de Eonen, de Abraxas, de ontwijde symbolen en de kabbalistische getallen. Als Christusimpuls, voorafgaand aan het Christendom van Nicea in 325, aanvaardt zij noch de joodse boeken, noch de joods geïnspireerde evangeliën, noch de symbolen van de onder gezag van keizer Constantijn gestichte christelijke Kerk, noch de heidense praal van de Romeinse theocratie. Zij maakt zich los van de christelijke stam door de moedertak van Johannes te volgen, en vormt een waarachtig Christendom door het scheppende dogma van de Parakleet.

Antonin Gadal

Heerser van de tijd, dienaar van de eeuwigheid

Chronos is de heerser van de tijd, dienaar van de eeuwigheid; de schepper van de maat, het getal en het gewicht; de scheider van dag en nacht, licht en duisternis en de eeuwige kringloop van geboorte en dood. Daarom is Chronos ook het symbool van terugkeer – van vernieuwing en wedergeboorte. De macht van Chronos treedt in werking als ordenende wetmatigheid zodra het scheppende

Woord wordt gesproken, de Logos die zich openbaart als het Licht dat in de duisternis schijnt.

Het is het *Fiat Lux*, de fundamentele geestelijke scheppingskracht, die centraal staat in de geschiedenis van de hermetisch-christelijke Gnosis, die haar oorsprong vond in het Alexandrië van tweeduizend jaar geleden aan de oevers van de Middellandse Zee. Alexandrië, wel 'de stad van de Gnosis' genoemd naast Athene, 'de stad van de rede', en Jeruzalem, 'de stad van het geloof', vormde de bedding waarbinnen de voorchristelijke Gnosis van het Egypte van Osiris, Isis en Horus tot een krachtige wijsheidsrivier werd die zijn weg vond binnen de gemeenschap van Grieken, Joden, Egyptenaren en Christenen. Van wijsgeren die in het teken van de tijd hun inwijdingsvolheid op schrift stelden in de hermetische, gnostieke, joodse, christelijke en Chaldeeuwse geschriften, die wij als de erfenis van de Universele Gnosis mochten ontvangen.

De geschiedenis van de Gnosis kent vele momenten van triomf, maar ook van tragiek. Momenten dus van vreugdevolle geboorte, terugkeer van de Gnosis, maar ook van hevige strijd, vervolging, vernietiging, kruisiging en verbranding van de getuigen der levende waarheid. Verachting voor en vervolging van de dragers van de Gnostieke Vlam, hun levende woord, hun geschriften, de nagelaten levende getuigenissen.

Een aloude uitspraak luidt: 'Het Licht keert altijd terug op de plaats waar het eens verschenen is.' Dit boek, *De Triomf van de Universele Gnosis*, wil stilstaan bij de terugkeer, de wedergeboorte van de Gnosis, die wij verbinden met een kathaarse profetie, ontstaan op het moment van de totale vernietiging van de middeleeuwse Broederschap der Katharen, op het kasteel Montségur in Occitanië op 16 maart 1244: 'Maar na zeventienhonderd jaar zal de laurier weer bloeien...'

In het licht van deze profetie zullen wij ook spreken over het jaar 1944, het keerpunt van de twintigste eeuw, als een nieuw geboortemoment van de Gnosis, in het jaar voorafgaande aan het wereldkundig worden van de vondst van de hermetische, gnostieke, christelijke bibliotheek te Nag Hammadi in Egypte in 1945!

De Gnosis heeft vele hoogtepunten gekend, die het voortschrijden markeren van de wijzers van Chronos, die de uren van de tijd van het grote wereld-uurwerk aangeven. De geboorte van de Gnosis als de Christusimpuls aan het begin van de christelijke jaartelling en de wedergeboorte van de Gnosis in de christelijke Middeleeuwen, die rechtstreeks teruggrijpt op de profeten van de hermetische

impuls, Hermes Trismegistus en zijn Asclepius, op de christelijke Gnosis met haar herauten Valentinus en Basilides, en op de vele getuigenissen der gnostici, waaronder het *Apocryphon van Johannes*, dat ook teruggevonden werd in de geschriften van Nag Hammadi. De grote wijsgeren van de Middeleeuwen waren dus volledig op de hoogte van de vroeg-christelijke, hermetische, gnostieke, platoonse, en neoplatoonse traditie.

Deze wedergeboorte van de Gnosis in de Middeleeuwen vond haar bevestiging in het jaar 1167, in de samenkomst te Saint Félix de Caraman, waar de afgezant van de patriarch van Constantinopel, Nicetas, en de heersende adel en de kathaarse geestelijkheid, als heersers en bestuurders van Occitanië, hun gemeenschappelijke grondslagen onderzochten en bestudeerden. Het resultaat zou moeten leiden tot de groei en verdere verdieping van het kathaarse gnostieke Christendom, dat het Europa van die tijd moest gaan veroveren en bezielen. Als autonome vertegenwoordiger van de patriarch van Constantinopel, en als drager van het mysteriezegel van de Zeven Kerken van Asia, werd Nicetas de drijvende kracht achter een nieuwe gnostiek-christelijke impuls. Coincy-Saint Palais schrijft hierover in haar boek *Donjons et Castels au Pays des Cathares*, pp. 210-12:

Daar de Pyreneese Katharen zichzelf traditiegetrouw beschouwden als een loot van de Johannitische Kerk van het Oosten, stuurde Olivier de Penne, de leider van de *bonshommes*, zoals men hen toen reeds noemde, na het verontrustende concilie van Lombers in 1165 een boodschap naar de patriarch van Constantinopel, met het verzoek zich bij hen aan te mogen sluiten. Toen de patriarch van Constantinopel het verzoek van de Pyreneese Katharen ontving, droeg hij de missie op aan zijn vertrouweling Nicetas, die bekend stond als bekwaam organisator en diplomaat.

Nicetas ging op reis en maakte van de gelegenheid gebruik om onderweg de talrijke nederzettingen van de Katharen te inspecteren, die destijds waren ontsnapt aan de verschrikkelijke aanvallen op de Occitaniërs en die zich bevonden op de oevers van de Donau, aan de Adriatische kust en op de vlakten van Lombardije. Nadat hij de Alpen was overgestoken, ging Nicetas begin 1167, het jaar waarin Hugues van Saint-Pierre in Vézelay werd veroordeeld tot de brandstapel, op weg naar de hoofdstad van Occitanië. Hij besloot een kerkvergadering te houden op slechts vijf mijl van Toulouse. Dit was ongetwijfeld op advies van de kathaarse hoge geestelijkheid. De plaats was eenvoudig te bereiken en de stadswallen waren bestand tegen elke verrassingsaanval. Bovendien boden ze plaats aan een groot aantal toehoorders. Deze bijeenkomst had een universeel karakter. Wij zouden het tegenwoordig 'internationaal' noemen. In mei 1167

begaf Nicetas zich naar Saint-Félix de Caraman. Hij werd vergezeld door een schitterend gevolg dat niet alleen bestond uit landsheren en vooraanstaande Pyreneeërs, zoals hoogwaardigheidsbekleders van de hoge geestelijkheid, maar ook uit kathaarse afgevaardigden die van veel verder kwamen, bijvoorbeeld van het Iberische schiereiland, uit het Armorikaans Massief en uit Bourgondië, nog afgezien van alle oosterlingen in het gevolg van Nicetas.

Daar Nicetas geruime tijd in het land had doorgebracht en de situatie had beoordeeld, mensen had bezocht en ondervraagd, had gestudeerd en plannen had gemaakt, gaf hij leiding aan een synode met een enorm draagvlak, met als doel een universele maar onafhankelijke Kathaarse Kerk op te richten die de goedkeuring zou krijgen van al die vooraanstaande personen uit Griekenland, Dalmatië, Bulgarije en Klein-Azië. Overigens was zijn opdracht er vooral op gericht om het *Oosterse Johannitische Ritueel* door Occitanië te laten opnemen, in de liturgische vorm van de Zeven Kerken van Asia.

Op de rots van de zogenaamde grot van de *Grand-Père* in Ussat is het gegraveerde symbool van de Zeven Kerken van Johannes te vinden: Efeze, zijn woonplaats, tegenwoordig niet meer dan trieste ruïnes; Smyrna, in Anatolië, nog steeds schitterend; Sardes, in Lydië, onherkenbaar; Laodicea, nu nog steeds 'bloemenstad' genoemd; Thyatira, in Lydië, evenals Filadelfia, tegenwoordig alleen nog het dorp van Alacheur; en tot slot Pergamum, in Mysië, voormalig koninkrijk waarvan de bibliotheek grote bekendheid genoot.

Nicetas bracht drie belangrijke ontwikkelingen tot stand:

1. Hij gaf structuur aan de hiërarchie van het kathaarse priesterschap en wijdde drie patriarchen tot hun taak: Ramon van Ramondi, primaat van Aquitanië; Robert van Sperone, bisschop van Frankrijk; Marco, die het Lombardische en Transalpijnse gebied onder zijn hoede had. Elk van hen had twaalf bisschoppen, onder wie de bisschop van Carcassonne, Gérard Mercier; die van Albi, Sicard Cellierier; en voor de Val d'Aran, Ramon de Cazalis. Toen men Nicetas vroeg welke gewoonten de oorspronkelijke Kerken in Klein-Azië hadden, antwoordde hij fijntjes: 'De Kerken zijn autonoom, de één bestrijdt de ander niet en zo leven ze in Vrede. U hoeft alleen maar hetzelfde te doen.'
2. Door zijn intelligentie, zijn beweeglijke geest, zijn beschaving, zijn ascetische levenswijze en zijn kennis kreeg hij de Occitaanse adel aan zijn kant. Onder zijn hoede boden heel wat baronnen en ridders hun kinderen aan de Kerk van de Parakleet aan, waaronder die van Bellissen, Foix, Mirapeis en Castres.
3. Hij wist de sympathie te winnen van de troubadours, maar daar was een geheime reden voor en het lijkt geen twijfel dat sommige ingewijden van Constantinopel

de *langage clus*, de gesluierde taal der troubadours, konden spreken en zich op diplomatieke wijze bezighielden met het verspreiden van bepaalde berichten. Twee ingewijden, Guilhem en Guillabert, van Bonvillars, waren Nicetas in elk geval behulpzaam in Saint-Félix. Ook illustere persoonlijkheden als Margabrun en Arnaud d'Aniel, die overigens sterk verschilden, kenden hem; de eerste verzette zich in zijn tijd hevig tegen de maatschappij en schroomde daarbij niet om satires en scheldpartijen te gebruiken, terwijl de laatstgenoemde een belangrijke rol heeft gespeeld in de ontwikkeling van de Occitaanse poëzie. D'Aniel was een letterkundige die door Dante zeer hoog werd geacht, en van wie Petrarca vond dat hij zijn land grote eer bewees.

Nicetas werd beschouwd als de enige die over voldoende wilskracht en gezag beschikte om een serieuze organisatie op te zetten bij het Pyreneese Katharisme, dat reeds bekend stond om zijn onafhankelijkheid. Hij slaagde er, hoewel hij vreemdeling was, inderdaad in een immense organisatie op te zetten met betrekking tot hiërarchie, liturgie, religie en bisdom; hij benoemde het kathaarse bisdom Toulouse tot zelfstandige vestiging van de moederkerk van het Oosten, met als hoofdzetel Constantinopel; en bovendien slaagde hij er in om het *integrale dualisme* in het kathaarse geloof op te laten nemen. Hij bleef iets meer dan een jaar in Occitanië, zat rond de tafel met alle vooraanstaande personen, vergat bij feestmalen niet het volk uit te nodigen, dat hem 'Vader' noemde, gaf de vredeskus aan al zijn confraters van de kathaarse geestelijkheid en keerde in 1168 terug naar het Oosten.

Montségur

Laten wij nu voor een kort moment onze aandacht richten op één van de heilige plaatsen in Europa, de burcht Montségur. Deze burcht werd in het jaar 1204 op basis van zorgvuldige aanwijzingen in opdracht van hooggeplaatste geestelijken en leden van de Occitaanse adel als centraal brandpunt voor de spirituele arbeid der Kathaarse Broederschap door Raymond de Mirepoix gebouwd. De totstandkoming van dit spirituele centrum stond mede onder inspiratie van Esclarmonde de Foix, *Princesse Cathare*, die in hetzelfde jaar, 1204, in Fanjeaux het *consolamentum* ontving van de kathaarse bisschop Guilhabert de Castres. Montségur, gewijde grond van gestort en geofferd hartebloed door de belijders en navolgers van de Broederschap der Reinen van Geest. Montségur, dat in 1233 door de in

kracht en vijandigheid toenemende haat en woede het centrale doelwit van vernietiging werd van het oprukkende leger van de Roomse Inquisitie, in opdracht van Paus Innocentius III, die de 'Kruistocht tegen de Albigenzen' uitriep, en onder aanvoering van Simon de Montfort. Montségur, vuurtoren van de christelijke Gnosis, dat in het diepst van de nacht der tijden, in de kracht van de geestelijke zon Vulcanus, het spirituele brandpunt werd van een christocentrische wereldrevolte, een wereldarbeid door de stichting van de Kerk van Liefde, in de overkoepelende geestkracht van de Paladijnen van de Parakleet. Montségur, waar op 16 maart 1244 door tweehonderdvijf Katharen, door hun vrijwillige dood op de brandstapel, het ultieme lichtoffer werd gebracht. *Lux lucet in tenebris* – het Licht schijnt in de duisternis.

Bloei van de hermetische Gnosis

Van cruciaal belang in de geschiedenis van de westerse Gnosis is de voortzetting van de hermetische Gnosis in de hoogbloei van de vijftiende-eeuwse Renaissance te Florence, de stad van de Neoplatonici en van de Hermetica, met als centrale zetel de Platoonse Academie. Hier werd Marsilio Ficino, de *divinus interpretes* – de goddelijke vertaler, in 1453 de grote inspirator binnen een kring van vooraanstaande schrijvers, dichters, schilders, beeldhouwers en architecten. Onder zijn bezielende ijver konden vele Griekse teksten in de Latijnse taal verschijnen, zoals het *Corpus Hermeticum* van Hermes Trismegistus, het complete werk van Plato, de *Enneaden* van Plotinus, de wijsheid van Zoroaster, Orpheus, de Chaldeeuwse mysteriën en zijn eigen hoofdwerk, *De religione christiana*, een eigentijdse bezinning op het Christendom.

In 1439 vond in opdracht van de leiders van de rooms-katholieke Kerk te Rome en de grieks-orthodoxe Kerk te Constantinopel een concilie plaats in Ferrara en Florence, waarin de grondslagen van het grieks-orthodoxe en het rooms-katholieke Christendom opnieuw werden onderzocht. Centraal uitgangspunt hierbij was de vraag hoe de rijke overleveringen vanuit de christelijke kerk te Constantinopel verbonden konden worden met een zichtbaar naar vernieuwing strevende geestelijkheid te Rome. Tijdens dit concilie werden op de grondslagen van vroeger overleg, zoals eerder tussen de kathaarse en grieks-orthodoxe Kerk, de vruchten van het voorchristelijke spirituele erfgoed geraadpleegd. Zo werden de geschriften van Plato, Hermes Trismegistus en Zoroaster, van filosofen als

Plotinus, Jamblichus en Boetius en van de vroege kerkvaders Hiëronymus, Clemens van Alexandrië, Origenes, Augustinus, Tertullianus en Irenaeus en vele andere overleveringen vergeleken, vanuit het oogpunt van de vernieuwing en het samengaan van de christelijke kerken van Constantinopel en Rome.

In het gevolg van de bezoekers vanuit Constantinopel, in totaal een stoet van vijfhonderd wereldlijke en geestelijke gezagsdragers, bevond zich ook kardinaal Bessarion. Hij was één der geestelijke pioniers, de verdediger van het platoonse en het hermetische gedachtegoed. Reeds in 1465 liet hij zijn verdedigingsgeschrift over Plato, *In calumniatorum Platonis libri quatuor*, in Rome publiceren, waarover hij onder meer correspondeerde met Marsilio Ficino. Hij was het die zich na de val van Byzantium in het jaar 1453 voorgoed in Italië vestigde en op latere leeftijd in 1468 zijn beroemde bibliotheek van een duizendtal Griekse geschriften aan de stad Venetië schonk. Tot deze collectie behoort een veertiende-eeuwse codex van het *Corpus Hermeticum*, het tot nu toe oudst overgeleverde exemplaar van deze tekst, en daarnaast vele andere hermetische, neo-platoonse en vroeg-christelijke teksten. Op deze wijze konden de tot op dat moment volslagen onbekende Griekse teksten in het Latijn vertaald en gepubliceerd en voor de toenmalige westerse samenleving ontsloten worden.

Drie jaren van het ontsteken van een geestelijk vuur

- 1944 Ontsluiting van de profetie 'Maar na zeventienhonderd jaar zal de laurier weer bloeien'
- 1945 Vondst van de bibliotheek te Nag Hammadi in Egypte, met de vroegste getuigenissen van de christelijke en hermetische Gnosis
- 1946 Geboorte en terugkeer, stichting van een nieuwe zielengemeenschap als de jongste schakel aan de aloude Universele Keten van de Driebond van het Licht: Graal – Kathaar – Kruis met Rozen.

1944 Ontsluiting van de profetie 'Maar na zeventienhonderd jaar zal de laurier weer bloeien'

Wij spraken over Chronos als heerser van de tijd. Wij kunnen ook spreken over Vulcanus, de verborgen zonnekracht, het basisvuur, het wortelvuur, waarin de

Genesis der tijden haar oorsprong vindt. Veel is reeds gezegd over het mysterie van de Al-Ene, die in en buiten zichzelf de allesvervullende, allesomvattende Oorzaak is. De Onbekende God, de Al-Ene die in zichzelf de Onkenbare is. Een geestelijke volheid, die zich manifesteert, zich openbaart als de Geest zelve, die over de wateren van het oerbegin zweeft, de mysteriekracht, die wordt aangeduid als het *Fiat Lux* – er zij Licht – een christocentrisch oerbegin dat aan de aanvangsstonde van alle schepping staat.

Daarom is Chronos, naast waker over ruimte en tijd, bovenal dienaar van de eeuwigheid, de vertegenwoordiger van een geestelijke werkelijkheid, die zich niet laat begrenzen door de wetmatigheid van ruimte en tijd, van gisteren – vandaag – morgen, verleden – heden – toekomst. In de gebieden waarover Chronos heerst, kunnen wij de hartslag vernemen van een eeuwigheidsvolheid, het ritme, het ademen, het leven van de Geest zelve. Daarom ook lopen er wetmatigheden door ruimte en tijd heen, die slechts gekend en toegepast worden door een geestelijke Orde, wiens vertegenwoordigers zich declareren als de dienaren, de broeders en zusters van de Universele Broederschapsketen van alle tijden.

Van deze Heilige Broederschap, die zich in de voorchristelijke tijden manifesteerde als de Orde van Melchizedek, waarvan Jezus Christus de hogepriester is, gaat een ‘boventijdruimtelijke’ werkzaamheid uit, die de uiteindelijke bestemming van de menselijke bestaansvorm bepaalt. Het is in de geestelijke lijn van opvolging van deze Orde, dat wij de vertegenwoordigers, de mandaatdragers aantreffen, die hun lidmaatschap aan de Orde door hun levensdaad in geloven en werken declareren. Zij manifesteren een geestelijke, transformerende kracht, die de bezieling vormt voor een nieuwe dag in de ontwikkeling van de Broederschap des Levens, voor de mensheid, in de mensheid en met de mensheid. Op deze basis treden zij op als priesters, als bewakers van het grote geheim dat aan het leven ten grondslag ligt, en vervullen zij de opdracht het mysterie van wording en generatie te verheffen in de Alvervulling van Geestelijke Wording en Regeneratie; het indalen in ruimte en tijd van de *Krater*, het Mengvat waarvan Hermes spreekt – en de verheffing van de mens tot deze Geestelijke Werkelijkheid door het mysterie van de Heilige Graal.

Met de ontsluiting van de profetie ‘Maar na zevenhonderd jaar zal de laurier weer bloeien’, die zich als de duif van de Parakleet losmaakte van de brandstapel van Montségur in het jaar 1244, zette zich op 16 maart 1944 dat mysterieuze proces in beweging, dat zich binnen ruimte en tijd declareert als de hartslag van de

eeuwigheid, als het Aurora van een nieuwe dag. Het was de patriarch van de Voorgaande Broederschap der Katharen, Antonin Gadai, die zijn geestelijk mandaat hanteerde om, geheel in de ongebroken lijn van geestelijke opvolging, de gedoofde vlam van Montségur opnieuw te ontsteken op de plek, waar tweehonderdvijf mannen en vrouwen, broeders en zusters, die tezamen de bloem, de geestelijke kroon van de Kathaarse Broederschap vormden, op 16 maart 1244 hun leven gaven voor *Christus – met Christus – in Christus*.

Het was een nieuwe geboortestonde voor de Driebond van het Licht, Graal – Kathaar – Kruis met Rozen. De vlam van het onvergankelijke vuur werd opnieuw ontstoken in de dageraad van een nieuw magisch begin, op het keerpunt van de twintigste eeuw: de geboorte van de Jonge Gnosis, de *triomf* van de Universele Gnosis, een teken van terugkeer van de kinderen van het Licht. In de kracht van de aloude stam van de Boom des Levens, als de Gnosis van de Liefde, werd op dat moment de altaartafel van de Gnosis wederom voor zijn kinderen toebereid om het mysterie van het Brood en de Wijn der Orde van Melchizedek, als het mysterie van de Heilige Graal, opnieuw te celebreren. En de wijze was de patriarch, die zijn grootsheid in nederigheid bewees. De Patriarch van de Driebond van het Licht – Galaad, de behoeder van de Heilige Graal.

1945 Vondst van de bibliotheek te Nag Hammadi in Egypte, met de vroegste getuigenissen van de christelijke en hermetische Gnosis

Aan de oevers van de Nijl in de plaats Nag Hammadi graaft een boer, Muhammad Ali, in een rotsachtig grottencomplex naar vruchtbare grond en stoot met zijn schop op een aarden kruik, een schat verborgen in de akker van de tijd. Deze aanraking werd tegelijkertijd het aanraken van de eeuwige hartslag der onvergankelijkheid in de velden van ruimte en tijd. Chronos toonde opnieuw zijn dubbele functie, eeuwigheid én tijd, versmolten tot één in de kristallijne kracht van een historisch moment. De bibliotheek van Nag Hammadi werd aan de tijd teruggeschonken, haar vondst en haar rijke geestelijke inhoud werden geregistreerd als een vingerwijzing Gods, een spirituele mijlpaal in de mensheidsgeschiedenis.

In de ontwikkeling van de Gnosis moeten wij de eerste drie eeuwen van de christelijke jaartelling als een ware Christusimpuls onderscheiden. Christus dan

niet als een persoon, maar als Universele Geestkracht, die in haar kern en haar actieradius de Al-Ene God in de schepping tot uitdrukking brengt. Hermes Trismegistus verklaart dit als volgt: 'God is een oneindige sfeer, met een alomtegenwoordig centrum, dat nergens begrensd is.' God als eeuwige oerbron, God als eeuwige Alwording.

Binnen de kring van geestelijke afstamming hebben de grote ingewijden, zoals Hermes Trismegistus, Mozes, Pythagoras, Zoroaster, Plato, Plotinus, Jezus van Nazareth, Apollonius van Tyana, Mani en Valentinus in de stichting van hun mysteriescholen, en in woord en geschrift, hun grote inspiratie en kennis als de Universele Gnosis voor het nageslacht vastgelegd. Wij noemen deze getuigenissen met één naam 'de Christusimpuls'. De oorspronkelijke gnostieke, hermetische, christelijke impuls uit de drie eerste eeuwen van onze jaartelling, samengebracht in de bibliotheek van Nag Hammadi, heeft door zijn in de schoot van de tijd gekoesterde geschriften aan de huidige samenleving haar wortels, haar geestelijke wordingskracht, rijkelijk teruggeschonken. De kracht van het Fiat Lux, dat zich drievoudig openbaart als:

1. *christocentrisch*, als de geestelijke Oer-Essentie, die de kern van alle begin en de voltooiing van alle schepping als openbaringskracht voortbrengt.
2. *heliocentrisch*, als de bezielende Al-Adem, die alle levensgolven, waar dan ook in het heelal ontstaan, tot leven, groei, verandering en bewustwording stuwt. In een eeuwigdurende beweging brengt zij alle ontwikkelingen voort. Ook is zij de bepalende kracht in het mysterie van de metamorfose van het menselijke bewustzijn, dat in de kathaarse wijsbegeerte wordt aangeduid als Formatie – Reformatie – Transformatie.
3. *geocentrisch*, de aarde als kosmisch openbaringsveld, waarin een ontwikkeling plaatsvindt van veranderlijkheid naar onvergankelijkheid – tot Alomtegenwoordigheid. Dit geocentrische veld, de geboorteschoot der eeuwigheid die wij Moeder Aarde noemen, is het mysterieuze aanvangspunt van een viervoudige ontwikkeling der levensvormen, mineraal – plant – dier – mens, waarin zich vier levenskrachten stoffelijk, levend, voelend en denkend uitdrukken. Het leven van de mens plaatst hem in een stroom van ervaringen die hem, in een onophoudelijk proces van bewustwording, van kennis voert tot zelfkennis, tot Gnosis, Al-Kennis. Hermes Trismegistus vat dit als volgt samen: 'Wie zichzelf kent, kent het Al.'

De vondst van de Nag Hammadi bibliotheek kan niet los worden gezien van de ontsluiting van de geestelijke erfenis van de middeleeuwse gnostieke Broederschap der Katharen, hetgeen de gnosticus Antonin Gadal steeds weer belicht in zijn verhandelingen. Hij weet de gnostieke traditie van de afgelopen tweeduizend jaar op onnavolgbare wijze te verklaren in de kracht van zijn devies *Lux lucet in tenebris*. Ook met betrekking tot de grootste ontdekking van de twintigste eeuw binnen de hermetisch-christelijke en gnostieke traditie mocht de patriarch de oogst van zijn pioniersarbeid met een diepe vreugde in zijn hart sluiten. De tekstinhoud van de Nag Hammadi bibliotheek, met het Evangelie der Waarheid van Valentinus, de Brief aan Rheginos over de Opstanding, het Evangelie van Thomas, de fragmenten uit de Hermetica, waaronder die van het *Corpus Hermeticum* en De Verhandeling over de Achtste en de Negende Sfeer, als de kern van een verzameling van mysterieuze geschriften, vormt een eigentijdse bevestiging dat de kracht van de Gnosis onvernietigbaar is en in ongeschonden staat wacht op het door God voorbeschikte moment om weer binnen de samenleving terug te keren.

1946 Geboorte en terugkeer, stichting van een nieuwe zielengemeenschap als de jongste schakel aan de aloude Universele Keten van de Driebond van het Licht: Graal – Kathaar – Kruis met Rozen

De levensweg der zielenmensheid, de eeuwigheidsgang van de levende ziel, van veranderlijkheid tot onveranderlijkheid, van vergankelijkheid tot onvergankelijkheid. In de beeldspraak van de Kathaarse Broederschap:

Formatie – Reformatie – Transformatie

Rups – Pop – Vlinder

Sterfelijke Mens – Veranderlijke Ziel – Onvergankelijke Lichtziel

In innige verbondenheid met de ongebroken overdracht van de geestelijk groten en de door hen gestichte inwijdingsscholen, staat het mysterie van de mens, als microkosmos, als kleine wereld, als *minitus mundus*, centraal. In de lange ontwikkelingsgang van de mens, levende op deze aarde, als ego-centrisch, ja als geo-centrisch wezen, staan leven en bewustwording op de eerste plaats: kennis van deze wereld en haar tijdelijke, begrensde, eeuwigdurende veranderlijkheid.

In het gebied der middeleeuwse Kathaarse Broederschap, het zo machtige Occitanië, dat zich vanuit het huidige Zuid-Frankrijk tot in Noord-Spanje uitstreckte, vinden wij het dal van de Ariège, met zijn uitgebreide grottenstelsels. In dit gebied zijn tekenen van menselijke aanwezigheid te vinden in de vorm van voorwerpen die tienduizenden jaren in de tijd teruggaan en rotstekeningen die tot de oudste in Europa behoren. Sabarthez, met haar devies *Custos Summorum* – ‘Bewaker van de hoge getuigenissen van de Geest’, bewaker van het Allerhoogste – gelegen in het centrum van Occitanië, het land van de middeleeuwse hoogbloei in de kunst, wetenschap en religie, draagt daarom met ere de toekenning ‘de wieg der mensheid’ te zijn.

In de lange ontwikkelingsgang van de mens op aarde ontsluiten zich op een gegeven moment de poorten en de grenzen van tijdruimtelijkheid voor het innerlijke oog van het zielevenster en wordt het raadsel van vergankelijk, veranderlijk bestaan vervangen door het wonder van onveranderlijk en onvergankelijk leven. Het is de geboorte van de onsterfelijke ziel, de Lichtziel die de eeuwigheidsweg betreden heeft. Ruimte en tijd verglijden in de oneindigheid van de schepping zelf. Het oneindige uitpansel, de aardse zodiak met zijn gordel van twaalf dierenriemtekens en de zeven planeten, vindt zijn oorsprong in het heliocentrische principe, dat terugkeert in het christocentrische principe van oneindige wording. Zo komt de mens in zijn ontwikkeling op aarde tenslotte als microkosmos, als bewust levende ziel, oog in oog te staan met het christocentrische principe van het geestelijke leven zelf. De levensformule, de zevendvoudige sleutel van ontstaan, leven – groei – verandering en wedergeboorte, vindt zijn apotheose in het bewustzijn van de Alomtegenwoordigheid, de ontmoeting met de Al-Ene zelf. Of zoals Hermes Trismegistus in opperste geestesvervoering uitspreekt: ‘Heer, ik zie U.’ Het is deze, aan zijn stoffelijke gevangenis ontstegen mens, waarvan Hermes getuigt: ‘God is een onsterfelijke mens, de mens is een sterfelijke god.’

De onvergankelijke wetmatigheid die de mens naar deze bestemming voert, drukt zich uit in de getuigenissen van de fakkeldragers van het Licht, als de werkelijkheid van de Universele Gnosis, die de patriarch Antonin Gadal ‘de godsdienst van de troostende en reinigende Geest’ noemt. Oorzaak is de Oerbron van alle leven – Noodzaak is de werkzame essentie, het wortelsap van de Boom des Levens, tot volle ontwikkeling te brengen. Het is een gnostieke ontwikkelingsgang die zich als de kracht van Troost – Liefde – Genade manifesteert in de ver- tegenwoordigers, de mandaatdragers van de Broederschap des Levens.

De mysterieuze manifestatie van de eeuwigheid in de tijd openbaarde zich opnieuw in het jaar 1946 in het hart van het oude Katharenland, in de Rozentuin van Albi, door de komst van de geestelijke leiders van de Jong Gnostieke Broederschap, de Geestesschool van het Gouden Rozenkruis, Jan van Rijckenborgh en Catharose de Petri.

In de geestelijke kracht van Nicetas – de vertegenwoordiger van de patriarch van Constantinopel, die destijds, in 1167, in het overleg van Saint-Félix de Caraman het mysteriezegel van de Zeven Kerken van Asia verbond met de nieuwe schakel aan de aloude Universele Keten van de Kerk van de Al-Ene Geest, de Broederschap der Katharen – mochten in 1946 de geestelijke leiders van de Jonge Broederschap het visioen van de Triomf, de terugkeer van de Universele Gnosis beleven, als een opdracht die gestalte moest krijgen in een nieuwe mensheidsperiode. In de Rozentuin van Albi werd op historische grond een eigentijdse gnostieke ontwikkeling ingezet, die vanaf dat moment de westerse wereld met de oorspronkelijke wortels van haar verleden zou gaan verbinden. Het is niet zonder betekenis dat in ditzelfde jaar 1946 het eerste boek van de hand van Jan van Rijckenborgh verscheen, onder de titel *Dei Gloria Intacta. Het christelijke inwijdingsmysterie van het heilige Rozenkruis voor de nieuwe eeuw.*

De fakkeldragers van het Licht, de geestelijke pioniers van een nieuwe tijd, mochten in de personen van Antonin Gadal, Jan van Rijckenborgh en Catharose de Petri, een nieuw verbond sluiten in de Kracht van de Heilige Graal, de Liefde van de reine christelijke Broederschap der Katharen en een nieuwe gnostieke Wijsheidsopenbaring, die van de Broederschap van het Rozenkruis. Dit nieuwe verbond wordt aangeduid als de Driebond van het Licht.

Dit boek, *De Triomf van de Universele Gnosis*, beschrijft de ontvangst, de ontsluiting en de verklaring van het geestelijke testament van de centrale Orde der Universele Broederschapsketen, die in de Christus, de geestelijke kracht der Alwerkelijkheid, haar hoeksteen heeft aangebracht.

Op zestienjarige leeftijd mocht ik op 16 maart 1957, als antwoord op mijn brief van 10 maart, van de patriarch der Kathaarse Broederschap, Antonin Gadal, de behoeder van de Heilige Graal, een brief ontvangen, gericht aan zijn 'jongere broeder', met de schriftelijke bevestiging van mijn bijzondere verbondenheid met de Broederschap der Katharen en innerlijk dat mysterieuze moment van de redding van de Schat der Katharen in de nacht van 15 maart 1244 opnieuw beleven. In de opvolgende wetmatigheid van Chronos, die tijd en eeuwigheid met elkaar ver-

bindt, mocht ik in de vijf jaren die volgden tot aan het overlijden van de heer Gadal op 14 juni 1962 op vijftachtigjarige leeftijd, in de vorm van vele brieven en persoonlijke ontmoetingen en het bezoeken van de heilige plaatsen van de Sabarthez een diep inzicht verkrijgen in de strekking en de spirituele grootsheid van de gnostieke Broederschap der Katharen.

Ook hier ontstond door het ontsteken, het ontvlammen der magische lichtkracht van de onuitblusbare vlam, een geestelijke kracht, die zich vanaf dat moment als de basis van mijn ziele-levensweg ontwikkelde. Het ontvangen van de klassieke erfenis, het behoeden van haar geestelijke attributen in de kracht van het mysterie van de Heilige Graal, werd de levensessentie, het wortelsap voor de spirituele arbeid die zich voor mij voor het eerst manifesteerde op 16 maart 1957. Deze dag markeert dan ook in het bijzonder de impuls die leidde tot de stichting van de schatkamer van de fakkeldragers van het Licht, de Bibliotheca Philosophica Hermetica, als getuige van de eeuwige vlam.

Met het publiceren van dit boek los ik tevens een oude gelofte in aan de grootmeesteres van de Geestesschool van het Gouden Rozenkruis, Catharose de Petri. Zij gaf mij de beschikking over het door haar samengestelde documentatiemateriaal, met als opdracht het verbond tussen de geestelijke leidlieden Jan van Rijckenborgh, Catharose de Petri en Antonin Gadal, de totstandkoming van de Driebond van het Licht, Graal – Kathaar – Kruis met Rozen, in een breder verband te verklaren en te publiceren. Over haar persoonlijke verbondenheid met de Driebond van het Licht verklaart zij in 1962 het volgende:

Op mijn achtentwintigste jaar, in 1930, ontstond voor mij de verbinding met de Geestesschool van het Gouden Rozenkruis. Vanaf dat moment werd ik mij bewust van mijn levensdoel en voor mij liggende levenswerk. Een goddelijke boodschapper verscheen mij na vele religieuze en wijsgerige overdenkingen; hij kwam, als uit een azuren gewelf, in de vorm van een zeer verlichte, witte, etherische duif, symbool van de Heilige Geest, en maakte mij onder meer innerlijk bekend dat het Rozenkruis als Geestesschool met geestkracht bekend moest worden gemaakt aan allen, die hunkerende zijn naar zielebevrijding. Veel is mij nadien ook geopenbaard waarvan de vruchten zich intussen hebben kenbaar gemaakt in de Geestesschool van de Jong Gnostieke Broederschap.

Een bevestiging van mijn goddelijke opdracht ontving ik ongevraagd, en zonder er eerder met hem over gesproken te hebben, uit handen van de heer A. Gadal te Ussat-les-

Bains. De heer Gadal is de vijfentachtig jaar oude Patriarch, de bewaker van de oude heiligdommen, de grotten, de dusgenaamde *Montagne Sacrée*, in het land van de Ariège, in Frankrijk. Die oude grotten dienden in de Middeleeuwen namelijk als heiligdommen, en later als schuilplaatsen, van de toenmalige Kathaarse Broederschap. Na een tweede ontmoeting met deze Patriarch – de eerste vond plaats in september 1954 in het gezelschap van de heer Van Rijckenborgh en een dertigtal leerlingen – overhandigde hij mij ‘als herkenning en erkenning’ een door hemzelf ontworpen zijden doek, met als motief daarin: een witte duif met gespreide vleugels, in een azuren veld. U kunt begrijpen hoe groot mijn verwondering, doch ook mijn innerlijke vreugde was. Korte tijd nadien ontving ik, eveneens uit handen van deze Patriarch, een uit hout gesneden duif, nauwkeurig het evenbeeld van die, welke te zien is in het gewelf van de Grot van Bethlehem, het innerlijkste inwijdingsheiligdom van de oude Broederschap in Orinolac.

Met de verschijning van *De Triomf van de Universele Gnosis*, nu bijna vijftig jaar na de eerste ontmoeting met de Patriarch in 1955, in het woonhuis van mijn ouders aan de Bloemgracht te Amsterdam, is tenslotte ook het ultieme antwoord gegeven op het eerste handschrift ‘De Duif van de Parakleet’, dat ik van mijn oudere broeder Antonin Gadal, de trouwe Galaad, op zestienjarige leeftijd, in 1957, mocht ontvangen en dat als tekst in de proloog van dit boek is opgenomen. Het is óók de ontsluiting van een profetie, die hij mij in 1961, tijdens onze laatste ontmoeting in Ussat-Orinolac in aanwezigheid van mijn vrouw Rachel en mijn dochter Mirjam, die hij het kind van de Sabarthez noemde, persoonlijk toevertrouwde.

Staande in het jaar 2004, aan het begin van een nieuw millennium, kan ik de bevestiging uitspreken dat het gestorte hartebloed als het levende zaad van de pioniersarbeid van de stichters der gnostieke arbeid duizendmaal vrucht heeft gedragen.

De aloude boodschap van de Broederschap des Levens luidt: ‘God is Liefde.’ Dat deze levenskracht zich als lichtkracht mag bewijzen, als de ononderbroken triomf van de Universele Gnosis, is mijn innige wens.

Joost R. Ritman

Stichter Bibliotheca Philosophica Hermetica

DEEL I

De Broederschap van Liefde

Proloog

Het kasteel 'Montségur'

De Duif van de Parakleet

Antonin Gadal

*Wees dan voorzichtig Voorbijganger.
Weet dat ge, wanneer ge het voorportaal van
de Kathedraal zijt doorgegaan, werkelijk mens wordt,
één die met de Hemel verbonden is zoals met de aarde.
Weet dat ge beschikt over een magisch instrument
en dat de tonen die ge speelt op uw mentale klavier
een bovennatuurlijke weergalm vinden
waar ge zelf de klanken niet van hoort
daar deze worden opgevangen door de
aandachtige oren van een verleden
dat net zo mysterieus is als de toekomst.
Ge wist dit misschien niet.
Wij waren het allen vergeten.
Maar nu weet ge het:
Wees dan voorzichtig Voorbijganger.¹*

Het is vandaag Palmzondag, de glorieuze verjaardag van zondag, Palmzondag, in het jaar 33. Vanaf het kriecken van de morgen is er een adem van vreugde over heel het oude Sabarthez gestreken... ik heb het gevoeld: de *Cathédrale* en de *Églises* stralen in feeststemming. De klokken van de dorpen in de omtrek en het trotse Castella van Tarascon, de oude hoofdstad van de Tarusken, laten hun zilveren stemmen naar de vier hemelstreken uitgaan. Het is Palmпасен.

Het is feest voor heel het land. De kinderen maken hun takken van buxus, laurier en rozemarijn gereed; straks zullen zij ze na de zegening in blijdschap naar huis brengen. De blaadjes van de perzikbloesem, die vannacht in groten getale afgevallen zijn, bedekken de grond met een onvergelijkelijk schoon, tweekleurig tapijt. Hosanna!

¹ (Anoniem), *De Kathedraal*.

'Hosanna! Gezegend is Hij, die komt in de naam des Heren!'

'Het uur is gekomen waarop de Zoon des Mensen verheerlijkt moet worden!'

'Hosanna!'

In Bethlehem heb ik mijn takje terebinth geplukt...

Hosanna!

De klokken weerklinken van alle zijden, met volle klank; deze juichende carillons maken mij de bergachtige weg naar de Grot van Lombrives, 'de Kathedraal der Katharen', zoet en aangenaam. Temeer daar mijn gedachten voortdurend zaterdag de achtste, en zondag de negende nisan in het jaar 33 voor mijn bewustzijn plaatsen en er de heerlijke inhoud van volgen:

'Jezus dan kwam te Bethanië, waar Lazarus was, die Hij uit de doden had opgewekt... Zij richtten daar een maaltijd voor Hem aan en Martha bediende. Lazarus was één van hen, die met Hem aan tafel waren.'

'Maria dan nam een pond onvervalste, zeer kostelijke nardusmirre, en zij zalfde de voeten van Jezus, en droogde zijn voeten af met haar haren; en het huis werd vervuld van de reuk der mirre.'

'Een grote menigte vernam dat Jezus daar was, en zij kwamen, niet alleen om Hemzelf, maar ook om Lazarus te zien, die Hij uit de doden had opgewekt.'

En de volgende dag, zondag, die prachtige Palmzondag:

'Een grote menigte, die voor het feest gekomen was, vernam dat Jezus naar Jeruzalem kwam, en zij namen palmtakken en gingen uit Hem tegemoet, en riepen: Hosanna, gezegend Hij die komt in de naam des Heren, de Koning van Israël!' (Johannes 12: 1-4, 9, 12-14)

Jezus, Lazarus, Martha, Maria, Johannes... In gedachten verzonken treed ik, zonder er erg in te hebben, de caverne van Lombrives, de schone Kathedraal binnen. Zij is vandaag heerlijker dan ooit, want het is immers Palmzondag! De waterdruppels tinkelen vrolijk terwijl zij op de stalagmieten vallen; de stalactieten glinsteren levendig en kleurig. *La Femme Pendue*, een druipsteenformatie in de vorm van een hangende vrouw, is met haar meest smetteloze gewaad bedekt; de lucht is zacht en geurt als wierook... Het is óók feest voor de grootse Kathedraal! Hosanna, gezegend is...

Maar wat nu... het lijkt alsof ik haast onhoorbaar gemurmel hoor... Het is alsof ik op mijn gezicht zachte golfjes lucht voel, als een heel licht briesje, nog minder voelbaar dan een schaduw die voorbij trekt... Hoor ik iets? Misschien mijn

vriend de uil? – Neen! Misschien moeder vleermuis met haar twee jongen, die mij naar haar gewoonte goedendag komt zeggen, terwijl vader vleermuis, de luilak, voort blijft dutten bij de ‘Hangende Vrouw’? – Neen, ook niet!
Ik zie niets; maar...

En ik bevind mij, bijna zonder het te bemerken, bij de ingang van de Kathedraal, bij de laag gewelfde doorgang. Ik buk me, ik buig voor de Allerhoogste, alvorens zijn heiligdom binnen te gaan, zoals de dappere Loup de Foix binnen ging in zijn Oratorium...

Hoe vreemd, welk een indruk brengt de onmetelijke Kathedraal vandaag in mij teweeg? Ik begrijp de gevoelens niet die mijn zintuigen overheersen! Nemen mijn oren mysterieuze en onverklaarbare klanken waar? Bedriegen mijn ogen mij niet, nu ik mij omgeven zie door een nooit gekende, schone, aangrijpende en tedere helderheid?

Zacht, heel zacht, hoor ik mij roepen door een bekende stem, die heel, heel lang niet meer voor mij geklonken heeft... Ik keer mij vlug om en kijk naar alle kanten... Niets, ik zie niets. Maar ik raad, ik gevoel dat ik niet alleen ben. En opnieuw wordt mijn naam op tedere toon uitgesproken, door dezelfde stem, die ik nu zo mogelijk nog beter herken...

– O, Meester... Geliefde Meester!

– Ja, ik ben het, ik verwachtte je! Ik wist dat je op deze zeer gelukkige dag niet vergeten zoudt hier te komen: voor Christus en Zijn martelaren. Je zult nu met mij het Feest van Palmzondag bijwonen, in onze schone Kathedraal van Lombrives. Hoor! En kijk! En wees vooral niet verwonderd.

Daar begint de aanroeping... Als van magnifieke eolische harpen daalt een zachte, hemelse muziek neer, vanuit de hoogte van het gewelf, dat als verloren gaat in de onmetelijkheid van de zaal. Tezelfdertijd neemt de helderheid van het licht toe, waardoor op wonderbaarlijke wijze alle bijzonderheden van het ‘Balkon’ en van de ‘Trappen’ zichtbaar worden.

Plotseling zie ik een duizelingwekkend hoge rots verschijnen, waarop zich een versterkt kasteel bevindt, dat ik door en door ken, Montségur!

– Ja, Montségur...

– Kijk, een lang touw wordt neergelaten in de ruimte!

– Ja, een touw...

– Amiel Aicard daalt het eerst af...

– Amiel Aicard, de opvolger van de kathaarse bisschop Bertrand d'en Marti...
– Eén, twee, drie... volgen hem... zij redden de geheimen van de Gemeenschap, en ook de heilige schatten... Daarginds zie ik Pons Arnaud de Castelverduin, die wacht op de *purs*, op de redders van deze schatten... ze zijn beneden gekomen... zij komen bij hem aan... zij gaan gezamenlijk langs de 'Weg der Katharen' naar de Kathedraal van Lombrives en naar Bethlehem te Ormolac... de 'heilige schatten' zullen gered worden...

– En zeer veilig geborgen zijn! Kijk...

Rondom het kasteel zie ik soldaten, kruisvaarders, die een ondoordringbare haag vormen. De aanvoerders staan in groepen voor de poort, in afwachting van de uittocht der overwonnenen. Plotseling opent zich de poort van het kasteel.

Een ridder treedt naar buiten, op enige afstand gevolgd door twee dienaren en verscheidene beladen muilezels, de eerste groep, de minst belangrijke van allen... Pierre Roger de Mirepoix, hoofd van Montségur. Jij laat familie, ouders en vrienden in de steek... je vertrekt met je ingenieur, je lijfarts, je muilezels beladen met goud en zilver en alle andere goederen die je in het kasteel verzameld hebt. Jij neemt de rest van de materiële schat mee... Vlucht maar, Pierre Roger de Mirepoix, en kijk niet meer om... vlucht maar... Jouw hart van staal verdient niet het grandioze aureool te aanschouwen van de martelaren! Vlucht maar...

Zonder een woord, met een blik van verachting, laten de kruisvaarders de karavaan passeren, die verdwijnt in de krommingen van het pad dat naar het kasteel van Montgrenier leidt, ofwel Montgaillard, leengoed van de graaf van Foix, op vier kilometer afstand van het grafelijke kasteel.

Dan verlaat, nobel en rustig, een andere groep Montségur. Aan het hoofd gaat Ramon de Pérelha, de held van de verdediging. Na hem Guiraut de Rabat, zijn schoonzoon; Jordan, Philippa, Alpaïs, Braïda, zijn kinderen; Bertrand, zijn broer; Pons Sicre d'Illat, en anderen...

Een derde groep volgt: Béranger de Lavelanet, met Arnauld, Lombarda en Bernarda, zijn kinderen; zijn schoonzoon, Imbert de Salas, en enige anderen...

Een vierde groep: Arnauld Roger de Mirepoix, met zijn vrouw, zijn dochter, zijn zuster, zijn nichten en neven, en na hen anderen. Zie, wie er nog meer tot deze groep behoren: Pierre de Lera de Mirepoix, Arnauld de Miglos, Pierre de Garrabet, zoon van Béragère en troubadour aan het hof van Foix; verder Guilhelm de Leonart, Guilhelm d'Arvigna...

Rabat, Miglos, Garrabet, Larnat... geliefde namen in de Sabarthez, zoals u weet! Ach, daar zijn de *bonshommes*... De lange rij van tweehonderdvijf Katharen die

ingesloten waren in het kasteel, de *purs* voorop, de *parfaits* achter hen, verlaten Montségur. Bertrand d'En Marti, de Patriarch, gaat aan het hoofd van de glorieuze stoet die hij rustig naar de plaats van de terechtstelling voert! Niet één heeft zijn verleden verloochend. Niet één is voor de brandstapel teruggedeinsd.

Ik zie hen voorbij trekken, rustig en waardig de weg afleggen, gelukkig en zeker van 'een goed einde', verheugd bij de gedachte aan hun aanstaande opgang langs de 'Weg der Sterren'; en trouwe discipelen van Christus als zij waren, vervuld van blijdschap hun leven te mogen geven voor de verheerlijking van hun Goddelijke Meester. Het hoogste doel van hun strenge en lange inwijding!

Daar zijn Rissenda de Teilh, de abdis van Salengues; de schone Esclarmonde de Pérelha, tussen haar moeder Corba en haar grootmoeder Marquésia de Lantar; Guilhelma, vrouw van Amiel Aicard, die van de patriarch En Marti de opdracht had gekregen de 'heilige schat' in veiligheid te brengen; Ermengarda van Ussat, dochter van de *Églises* van Ormolac; en alle overige heiligen van het kasteel... Tweehonderdvijf!

Langzaam vervolgt de stoet zijn weg tot hij aankomt bij het lager gelegen veld aan de voet van de bergtop, dat sindsdien genoemd wordt: *Champ des Crémats*, het veld der verbranden.

– O, Meester, wat is dat treurig...

– Kijk, kijk nog verder...

De groep wordt tegengehouden door de soldaten van de kruistocht, die hen met een kring van ijzer omgeven. Terwijl de leiders op een heuvel plaats nemen om het gereedmaken van de brandstapel gade te slaan, dragen mannen buxus, gaspeldoorn, hazelaar, beukenhout, takken, stronken en hele bomen aan. Een berg van hout rijst zo in korte tijd op.

Mijn hart krimpt samen; een onmetelijke emotie maakt zich van mij meester. Plotseling schiet een vlam uit het midden van deze monstrueuze brandstapel omhoog. Ik zie hoe de leider van de kruistocht zijn arm opheft boven de priester-schare en ik hoor slechts vaag de woorden die hij richt tot En Marti, de eerwaarde patriarch van het Pyreneese Katharisme. Een treurig, maar melodieus gezang stijgt op uit de groep. Dan, terwijl het vuur de gehele brandstapel omvatten gaat, plotseling, als op een signaal...

– O, wat een afschuwelijk gezicht...

Daar storten, vrijwel op hetzelfde moment, alle *parfaits* en *parfaites* zich tezamen in de vlammen... afschuwelijk! Onwillekeurig sluiten zich mijn ogen. Bij het geknetter van de brandende takken hoor ik het *Veni Spiritus*, Komt Gij Heilige

Geest, aangeheven door de Aartsbisschop van Narbonne, één der leiders van de kruisvaarders...

Plotseling stijgt uit het midden van de brandstapel een duif op, een sneeuw witte duif, de duif van de Parakleet. Zij vliegt naar het kasteel, cirkelt er eenmaal omheen en volgt een ogenblik de 'Weg der Katharen', in de richting van de grotten van de Sabarthez. Dan schiet zij als een pijl in de richting van het Oosten... Haar zending is volbracht.

En de schone Kathedraal, waarin ik mijzelf terugvond, werd vervuld van een regenboog, zo schoon als ik nog nooit had gezien, terwijl uit het midden van deze hemelboog een niet minder hemelse stem sprak: 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen...!'

- Tot weerziens!
- Meester... O Meester!

De duisternis en de stilte vielen over Lombrives. De Kathedraal was tot haar indrukwekkende rust en majestueuze eenzaamheid teruggekeerd.